

U spomn Anti Eugenu Brliću (1895—1985.)

Mato Batorović

Muzej grada Iloka, Iloka

Primljeno: 20. 01. 1986.

Ante Brlić rođen u Varaždinu 1895. god., proživio je u Slavoniji skoro šezdesetak godina. Došavši 1926. god. u Osijek kao privrednik, odmah se je uključio u osječki kulturni život. Baveći se povijesnom tematikom, objavio je u »Hrvatskom listu« stotinjak članaka o slavonskoj povijesti, a objavljivao je i u drugim listovima u Slavonji i Hrvatskoj. Upoznavši se sa prof. Celestinom, nastojao mu je pomoći u rješavanju problema osječkog Muzeja, poradi čega je mnoge građane (od radnika do gradonačelnika) poticao da pomognu. Upravo u to vrijeme osnovan je i Arheološki klub »MURSA« čijom je zaslugom, zahvaljujući osobito njenom tajniku, kasnijem potpredsjedniku, Anti E. Brliću, osječki Muzej dobio svoj prostor i postav. Istražujući lokalnu povijest, Brlić je 1936. god. objavio nekoliko priloga u »Zborniku arheološkog kluba Mursa«, kojemu je i jedan od urednika, 1942. god. surađuje u prvom broju »Osječkog zbornika«, a 1943. u izdanju »Murse« objavljena je njegova knjiga *Zbirka povijesnih nadpisa grada Osijeka* — rezultat višegodišnjeg istraživačkog rada.

Iz Osijeka se 1944. god. premješta u Zagreb, gdje je radio u Državnom arhivu, a 1946. god. upućen je u Gradski muzej u Varaždinu, gdje je s Krešimirom Filićem spasio mnoga kulturna bogatstva zagorskih dvoraca i kurija. Godine 1949. upućen je u Bjelovar da osnuje Oblasni muzej. Počeo je aktivno djelovati i priređivati izložbe, a onda je u svibnju 1951. god., na prijedlog dra Antuna Bauera, premješten u Gradski muzej Vukovar. Tu je obilazio tavane, ostave i podrumne kuća i ureda, da bi što više obogatio muzejske zbirke. No, on to blago nije zakopao u depoe nego je tijekom dvadesetogodišnjeg rada u toj ustanovi priredio oko stotinjak izložbi. Godine 1971. od-

lazi u mirovinu, ali ne i u mir — Brlić i dalje sređuje stare arhive, prikuplja građu o Vukovaru, piše, čita, pomaže savjetom i materijalno (uvijek je ponešto donosio u muzej). Bio je muzealac koji je svaki predmet i podatak upućivao na pravu adresu — u muzej toga kraja. Upravo po toj susretljivosti Brlić je muzejski radnik izvan kategorija: od njega se je uvijek mogao dobiti savjet i podatak, slao je odgovore na mnoga pitanja kolega, a mladoga čovjeka, početnika u poslu, znao je oduševiti, uputiti ga, dati mu podstrek. Brlić je znao odgovajati muzealce — zato smo ga svi cijenili i voljeli.

U Vukovaru uz muzej aktivno radi u Narodnoj biblioteci; pokrenuo je osnivanje Numizmatičkog aktiva, a i sam je bio sabirač »Ex librisa« (zbirka broji oko 1.200 primjeraka). Sudjelovao je aktivno u svim kulturnim akcijama u gradu. Da bi građani upoznali svoju prošlost, mnogo je pisao o prošlosti Vukovara i vukovarskog kraja, te objavljivao u »Vukovarskim novinama« (oko 180 članaka) i u emisijama Radio-Vukovara.

Objavio je nekoliko prikaza o prošlosti Vukovara, te surađivao u mnogim zajedničkim izdanjima. Gotovo nije bilo teme koju nije obrađivao; pisao je o zdravstvu, vukovarskim tiskarama, sremskim bibliotekama, vatrogastvu u Vukovaru, povijesti raznih mjesta i dr. Vukovar i okolica bili bi mnogo siromašniji da nije ovdje živio A. E. Brlić.

Brlić je aktivan i kao suradnik te urednik mnogih stručnih časopisa. Radio je u uredništvu vukovarskih »Ogleda« (1958—1970.), u kojem je objavio više stručnih članaka, prikaza i vijesti.

Za slavonsku muzeologiju odigrao je značajnu ulogu svojim radom u Muzejskom društvu Slavonije i Baranje, počam od osnivanja podružnice 50-tih godina. Pokretao je mnoge akcije, bio je u uredništvu Zbornika slavonskih muzeja 1969. a uređivao je Glasnik slavonskih muzeja od 1966. i u njemu surađivao 15 godina.

Od svoga dolaska u Vukovar, Brlić je pomogao okolnim mjestima u osnivanju i organiziranju muzeja,

Ante Eugen Brlić

te je tako zaslužan za osnivanje Muzeja u Iloku 1952. god., muzejske zbirke u Šarengradu, te Muzeja u Županji 1953. god.

Brlić je bio čovjek široke kulture, s dobrim poznavanjem njemačkog jezika, velikog radnog elana, pa se to zapaža i u objavljenim člancima (oko 700) u raznim časopisima i dnevnim listovima, zbornicima i monografijama i dr.

Uz sve druge svoje okolnosti, obaveze i interese Brlić se istakao i kao konzervatorski radnik. Bio je počasni konzervator za kotar Vukovar, od 1953. godine, a poslije povjerenik za zaštitu spomenika kulture općine Vukovar. Za istaknute zasluge na spašavanju spomenika kulture i kulturne baštine izabralo ga je Društvo konzervatora Hrvatske 1974. god. za svog počasnog člana (zajedno sa dr Danicom Pinterović, dr Anđelom Horvat i dr Cvitom Fiskovićem).

Za svoj rad na polju muzeologije primio je više priznanja muzejskih društava i institucija, kao i društvene zajednice. Muzejsko društvo Slavonije i Baranje održalo je i Ple-

num, u loku 27. listopada 1980. god., uz njegovu 85. godišnjicu života. Također je jedan Glasnik slavonskih muzeja (br. 44, Vukovar, 1981) posvećen njegovom djelovanju.

Posljednje veliko priznanje dobio je od Saveza muzejskih društava Jugoslavije 1984. godine. Vukovarski muzealci i kulturni radnici oprostili su se od posmrtnih ostataka Ante E. Brlića, koji su bili

izloženi u Gradskom muzeju; održana je komemorativna sjednica i počasne straže kulturnih i muzejskih radnika Vukovara, kao i muzejskog društva Slavonije i Baranje.

Vijesti — News

— Komitet za odgoj, obrazovanje, znanost, kulturu, fizičku kulturu i tehničku kulturu dubrovačke općine prihvatilo je prijedlog da se trajno sačuva uspomena i dio ostavštine slikara Mata Celestina Medovića. Osigurat će se sredstva za restauraciju i opremu 50 slika i crteža za memorijalnu zbirku koja bi se nalazila u njegovoj rodnoj kući u selu Kuna.

— U Dubrovniku je planirano osnivanje Muzeja revolucije, koji bi imao jugoslavenski karakter i kroz čiji bi postav na suvremen način bili prezentirani počeci organiziranog radničkog pokreta, razdoblje između dva rata, oružana revolucija i poslijeratno razdoblje. Zamišljeno je da muzej ima povremene izložbe te da se organiziraju i različite manifestacije, od likovnih do glazbenih, scenskih i dr. Opštinska skupština Dubrovnik imenovala je početkom 1986. godine članove Odbora za izgradnju u čijem su sastavu predstavnici nadležnih struktura općine, Hrvatske i Jugoslavije.

— U bivšoj OŠ »Vladimir Nazor« u Vukovaru otvoren je 11. 4. 1986. godine novi galerijski prostor u koji je premje-

štena Zbirka Bauer i Galerija umjetnina. Tom je prilikom otvorena izložba, u prvom dijelu adaptiranih prostorija, pod naslovom **Nova donacija u Zbirci Bauer i Galeriji umjetnina.**

— U okviru Zavičajnog muzeja Podravska Slatina postavljena je tokom 1985. godine stalna izložba o radničkom pokretu i narodnooslobodilačkoj borbi na području bivšeg kotara Podravska Slatina. Izložbu je postavio Muzej radničkog i NOP za Slavoniju i Baranju u Slavonskom Brodu u suradnji s Narodnim sveučilištem »Veljko Vlahović« iz Podravske Slatine. — U okviru Muzejske zbirke Valpovo otvoren je 14. 4. 1986. godine novi stalni postav radničkog i NOB-a područja Valpovštine i Memorijalna soba Đure Salajja. Time je otpočela renovacija Muzeja koji ima bogate odjele — prirodoslovni, arheološki, kulturno-povijesni, etnografski te farmaceutski.

— Mestni muzej u Ljubljani je povodom 50. godišnjice osnutka, potkraj 1985. godine, otvorio dopunjene i obnovljene zbirke stalnog postava — obnovljenu bidermajersku i secesijsku sobu.

— U sklopu Louvrea u Parizu je tokom siječnja 1986. godine otvoren novi muzej mode. U okviru stalnog postava predstavljena je povijest odjeće od 18. st. do 1940. godine.

— Prvi muzej u svijetu posvećen umjetnosti nastaloj na Kikladskim otocima u Grčkoj (rano brončano doba) otvoren je potkraj 1985. godine u središtu Atene.

— U Solinu je tokom siječnja 1986. godine osnovano Društvo prijatelja kulturnih i povijesnih spomenika i prirodnih rijetkosti »Salona«. Osnovni zadatak članova društva bit će čuvanje i uređivanje solinskih spomenika kulture nulte kategorije, organiziranje radnih akcija radi zaštite spomeničkog kompleksa i dr.

— Stalna izložba **Makedonija od dolaska Slavena do 1945. godine** postavljena je u novoj zgradi Muzeja Makedonije u Skoplju početkom 1986. godine.

— Fundus Moderne galerije u Zagrebu obogaćen je donacijom akad. slikara, kipara i grafičara Ivana Lovrenčića. Zbirka umjetnina sastoji se od trideset njegovih radova koji daju presjek njegova stvaralaštva od 1965. godine do danas. B. Š.

Registar muzejskih radnika Hrvatske — Register of Museological Workers in Croatia

NASTAVAK

PODGORA

SPOMEN DOM PRVOG MORNARIČKOG ODREDA

Križanić Stjepko, 1950., Beograd; voditelj Spomen-doma; radni staž: 6/6.

POREČ

ZAVIČAJNI MUZEJ POREŠTINE

Kovacic Vladimir, 1949., Pula; kustos; radni staž: 5/5;

Bibliografija: štampani Vodič kroz muzej, tekst u publikaciji Antički Teatar (Novi Sad); tekst u pub. Pazinskog memorijala; Zborniku Poreštine 2; Monografija Poreča.

PULA

ARHEOLOŠKI MUZEJ ISTRE

Buršić Matijašić Klara, 1959., Pula; kustos; radni staž: 3/3;

Bibliografija: Prilog prethistorijskoj topografiji Bužeštine, Buzetski zbornik 7—8, 1984.

Matijašić Robert, 1957., Pula; kustos; radni staž: 6/5;

Bibliografija: Libija u antici, Latina et Graeca 12, 39—38; Etruska i rimska onomastička formula, Latina et Graeca 13, 1979, 29—33; Germania Romana, Latina et Graeca 14, 1979, 39—45; Colonia Iulia Pola, Latina et Graeca 16, 1980, 39—50; Antički spomenici Pule na dva bakroreza iz 18. st., Vijesti muzealaca i konzervatora Hrvatske 29, 1, 1980, 14—17; Antički Tunis, Latina et Graeca 17, 1981, 37—42; Antičko naslijeđe u toponimiji Istre, Toponimi tipa -an, -ana u Istri i Dalmaciji, Histria Historica 4, 2, 1981, 107—133; Roman Rural Architecture in the Territory of Colonia Iulia Pola, American Journal of Archaeology, 86, 1, 1982,

53—64; Il ripostigl iodi monete romane di Centora (Centur) custodito presso il Museo Archeologico dell'Istria di Pola, Atti del Centro di ricerche storiche di Rovigo, 12, 1982, 33—56; O nekim novim tendencijama arheologije u Italiji, Dometi 15/12, 1982, 107—113.; Res Publica Natsactiensium, Latina et Graeca 20, 1982, 35—50; Piquentinski skulptorski krug, U povodu jednog novog nalaza iz Buzeta, Buzetski zbornik 6, 1983, 133—145; Zbirka bizantskog novca u Arheološkom muzeju Istre u Puli, Starohrvatska prosvjeta, s. III, 13, 1983, 217—233; Crnografia dei bolli laterizi della figulina Pansiana nelle regioni adriatiche, Melanges de l'Ecole Française de Roma, Antiquita, t. 95, 2, 1983, 961—995; Neobjavljeni antički materijal s otoka Cresa i Lošinja u Arheološkom muzeju Istre u Puli, Otočki ljetopis Cres-Lošinj 5, 1984, 51—63; Alcune considerazioni sulle forme di insediamento rustico in Istria dal III al VI sec., Atti